

De toestand is binnen het gebied der afdeeling thans zóó geworden, dat deze verklaringen weinig of niet meer gevraagd worden. Dit tot groot gemak voor de geneesheeren, terwijl de belanghebbende besturen zelf rechtstreeks of zijdelings de contróle uitoefenen.

Er is geen enkele reden om te veronderstellen, dat wat in onze afdeeling mogelijk bleek, niet nog meer kans van slagen heeft in de geheele maatschappij. Wanneer men maar éénmaal weet, dat de dokters het niet meer doen, zal men heusch wel voor andere contróle zorgen.

Meppel,
19 April 1915.

Namens de afdeeling Meppel en O.
JUL. LEIJDESDORFF, *secretaris*.

II.

Een kort woord aan den heer PINKHOF. Ik heb de ondervinding opgedaan, dat het ziekgeld niet zou worden uitgekeerd, wanneer geen briefje werd afgegeven, ook nadat dit een paar malen door mij geweigerd was. Deze gevallen zullen blijven voorkomen en daarom is zonder een toevoeging aan het bindend besluit, om vrijheid van handelen in dergelijke gevallen toe te staan, de invoering van dat besluit naar mijn besliste meening onuitvoerbaar.

Amsterdam 19 April 1915.

L. C. VAN DER MEULEN.

HET ONDERZOEK VAN HET GEBIT VAN MILITIEPLICHTIGEN.

Volgens artikel 3 van het reglement B op het geneeskundig onderzoek, omtrent de geschiktheid voor den krijgsdienst van militieplichtigen enz., is degene ongeschikt voor den dienst, bij wien „een uitgebreid verlies van tanden of kiezen” en evenzoo hij, bij wien „uitgebreide afbrokkelingen” wordt vastgesteld. Deze aanduiding van een onvoldoenden gebitstoestand laat m. i. nog al te wenschen over.

In de eerste plaats is het dikwijls zeer moeilijk, het verlies van tanden en kiezen vast te stellen, aangezien de doorbraak dezer organen van dien aard is, dat zich tal van gevallen voordoen, waarin wij niet met beslistheid kunnen zeggen of een zekere tand of kies al dan niet aanwezig moet zijn geweest. Stappen wij over deze moeilijkheid heen door bijv. aan te nemen, dat de persoon in onderzoek oorspronkelijk een volledig gebit van 32 tanden en kiezen heeft gehad, en besluiten wij daaruit tot het aantal, dat verloren is gegaan, dan doet zich de tweede vraag voor, n.l.: is dit verlies uitgebreid te noemen, ja, dan neen. Het wil mij toeschijnen, dat de wetgever in dezen juist had gehandeld, indien hij bij de beoordeeling van een gebit was uitgegaan van het *kauwvermogen*, hetwelk de aanwezige tanden, kiezen en afgebrokkelde tanden en kiezen vertegenwoordigen; ook een afgebrokkelde kies kan niet zelden zeer goede diensten bewijzen. Tot toelichting diene het gebit van zekeren landweerman, dat er als volgt uitziet: In de bovenkaak bevindt zich in de rechter kaakhelft één hoektand, in de linker kaakhelft één hoektand, twee kleine kiezen en één ware kies, n.l. de derde molaar, de zgn. verstandskies. Dat zijn samen 5 tanden en kiezen. In de benedenkaak zijn in de rechter kaakhelft aanwezig: 2 snijtanden, 1 hoektand, de 1ste en 2de praemolaar en de 2de en 3de molaar; in de linker kaakhelft: 2 snijtanden, 1 hoektand, benevens de 3de molaar, dat zijn samen 11 tanden en kiezen. Het geheele gebit bestaat dus uit $5 + 11 = 16$ tanden en kiezen, d. i. dus de helft van een volledig gebit. Hoevel wij hier nu volgens de wet niet te doen hebben met „een uitgebreid verlies van tanden en kiezen”, meen ik toch, dat deze persoon over een beslist onvoldoend „kauwvermogen” beschikt. Waren deze 16 tanden en kiezen symmetrisch over de beide kaken verdeeld, zoodat de persoon over 8 paren antagonistischen beschikte, dan zou zijn kauwvermogen, als zijnde nagenoeg de helft van dat van een volledig gebit, als

voldoende kunnen worden aangemerkt. Hier echter is van een antagonisme niet op 8, doch slechts op 3 punten sprake, t. w.: 10. de beide verstandskiezen links, 20. de beide hoektanden links, alsmede de voorste groef van de 1ste kleine kies, volgende op den hoektand links boven, 30. de beide hoektanden rechts.

Heeft hier derhalve in den zin der wet geen „*uitgebreid verlies ven tanden en kiezen*” plaats gevonden, zooveel is dan toch wel zeker, dat een *kauwvermogen*, hetwelk teruggebracht is tot twee hoektanden, geholpen door de voorste groef van een eerste kleine kies, beslist minderwaardig moet worden genoemd; bij het kauwen spelen de snijtanden en de derde ware kiezen nagenoeg geen rol.

Ik hoop door dit voorbeeld op de onjuistheid der bedoelde bepaling de aandacht te hebben mogen vestigen.

Utrecht 5 April 1915.

L. TH. SCHLEURHOLTS BOERMA, tandarts.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

NEW-YORK. — De tuberculose-bestrijding in de Vereenigde Staten. In *The Journ. of the Amer. med. Association* leest men, dat in 1914 ter bestrijding der tuberculose een bedrag van 20 millioen dollars is uitgegeven. Hiervan hebben de republiek, de verschillende staten, counties en gemeenten 68.8 pCt. betaald, tegen 53 pCt. in 1909. De staat New-York alleen heeft meer dan 3 millioen dollars voor het goede doel besteed. Vergelijkt men deze getallen met wat in Europa, in het bijzonder in ons land daarvoor wordt uitgegeven, dan mag men hier wel spreken van „*faire bonne chère à peu d'argent*”.

LONDEN. — Arbeid voor ontslagen tuberculose-lijders. „Het onvermijdelijk complement” is de titel van een boek van HAROLD VALLOW over de zorg voor ontslagen ziekenhuispatiënten, het „Maatschappelijk Werk”, zooals dat in het Wilhelmina-gasthuis te Amsterdam het eerst in ons land stelselmatig is ondernomen. VALLOW beveelt voor genoegzaam herstelde tuberculose-lijders vooral huisarbeid aan, mits wordt uitgezien naar betrekkingen, waar slaapgelegenheid, voeding, luchtverversing en woningtoestand in het algemeen aan behoorlijke eischen voldoen en waar geen kinderen zijn. Dan is het beroep van dienstbode een van de gezondste, en alleen doordat aan de genoemde eischen zoo dikwijls niet kan worden voldaan, is het in kwaden reuk geraakt. Maar het is zeker beter in de huishouding dan in een fabriek of winkel (*Hospital*). De open vraag is nu, of de lieden, die zulke eerste-klasse dienstbodenbetrekkingen te begeven hebben, en dus ook smettelooze dienstboden te kust en te keur zullen kunnen krijgen, geneigd zullen zijn, sanatorium-abituriënten in betrekking te nemen, nadat men den lieden eerst heeft voorgepredikt, dat men zulke menschen moet schuwen tot in het derde geslacht; dit althans heeft het publiek uit de prediking begrepen.

BRUSSEL. — Chirurgencongres. In plaats van het Duitsche chirurgencongres is te Brussel een vergadering gehouden van meer dan 1000 artsen, die thans bij het Duitsche leger tusschen den Weichsel en de Noordzee werkzaam zijn. Voornamelijk werden besproken de bloedstelping, de buikschoten, de gewrichtsschoten, de slagaderbreuken en de stijfkrimp. O. a. werd door GARRÉ, KÖRTE, BIER en PAYR het woord gevoerd. Voorzitter van dit merkwaardige congres was VON SCHJERNING.

Te Lodz worden nu ook geregelde geneeskundige avondbijeenkomsten gehouden, onder leiding van generaal HÜNERMANN. Ook hier heeft KÖRTE een rede gehouden (*Münch. med. Wochenschr.*).